

Črna vrata četrtih in
v polovico vred ali
v polovico s polljanjem
se črna za celo leto 52 dni,
in 16 dni, četrt leta
in. Izven Jugoslavije
Naročnina se plača
upravitelju "Sloven-
ski Gospodar" v Ma-
Koroška cesta 3.
se dopolnje do od-
Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Interurban št. 113.

Posredna številka stane 150 din.

Pošiljka plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Redakcija je v Mariboru,
Koroška cesta št. 3. Rob-
pisi se ne vračajo. Upravi-
telj sprejema naročnike,
inšerate in reklamacije.
Cene inšeratom po daga-
voru. Za večkratne oglaš-
primeren popust. Reklame
reklamacije so poštne
proste.
Čekovni račun pošilja
uradu Ljubljana št. 1022.
Telefon Interurban št. 113.

1. številka.

MARIBOR, dne 1 januarja 1925.

59. letnik.

Hrvatska seljačka stranka pod zakonom o zaščiti države.

Čudni, prečudni so darovi, ki jih Pašič-Pribičevićeva vlada poklanja ljudstvu. Od njega zahteva ogromne davke in dajatve, pravice pa mu krati in jemlje, kjer te more. Dar te vrste je sedanje vlada naklonila hrvatskemu ljudstvu kot božično darilo. To je razpust Hrvatske republikanske seljačke stranke.

Vladni zastopniki sicer hitijo izjavljati, da z razpustom stranke hočejo zadeti samo Radiča, ne pa tudi hrvatskega naroda. Izgovor je jalov. Radičeva stranka je sedaj zastopnica hrvatskega naroda, naj je to komu ljubilo ali neljubilo. Radiču med Hrvati ni bilo treba napore in velike agitacije, Pašič in Pribičević s svojim centralizmom in beograjsko nadvlado nad hrvatskim narodom sta bila med Hrvati največja priganjaka za Radičevo stranko. Njuna zasluga je, da se sedaj med hrvatskim narodom ne more uveljaviti nobena druga stranka, kakor Radičeva. Razpustiti in zabraniti Radičevo stranko, pomenja sedaj oropati hrvatski narod njegove politične organizacije in politične svobode.

V torek pred božičnim praznikom je vlada na seji ministrskega sveta storila sklep, da se Hrvatska seljačka stranka razpusti ter da se Radič s svojo stranko stavi pod zakon o zaščiti države.

Tudi druge države imajo svoj zaščitni zakon. Toda nobena država ne uporablja tega zakona tako kakor naša država, odnosno vlada naše države zoper njej neljube stranke. Zakon o zaščiti države je zadel komunistično stranko, ki je pri nas zakonito zabranjena. Kar dovoljuje Anglija, Francija, Nemčija, Čehoslovaška in druge kulturne države, to pri nas komunistični stranki ni dovoljeno: na sonce ne sme, samo nevidno in neslišno pod zemljo sme delati, rovati in kopati. Ali je to boljše za državo, kakor pa delo o belem dnevu in pod kontrolo javnosti, to prepuščamo v razsodbo tako pametnim državljanom, kakor so sedanji vlastodržci.

Usoda komunistične stranke, ki je razpuščena in zabranjena, je sedaj določena tudi Radičevi stranki. Kot razlog navajajo gospodje, ki so sedaj v Beogradu na vladi, zvezo Radiča z ruskimi boljševiki.

Kakor znano, je Radič meseca julija 1924 bil v Moskvi. Ni bil ne prvi ne zadnji inostranski politik, ki je napravil boljševikom v Moskvi obisk. Pred njim je bil sedanji francoski ministrski predsednik Herriot, za njim so prišli in bodo prišli drugi. Francoski vladi nikdar ni prišlo na misel, da bi opozicijskega voditelja Herriota zavoljo njegovega obiska v Moskvi stavila pod zakon in pod ključ. Zgodilo se je to, da je pri francoskih volitvah opozicija pod Herriotovim vodstvom zmagała ter da je Herriot mesto v ječo odšel v palačo francoskega ministrskega predsednika. Kot predsednik francoske vlade je Herriot pred četrtletjem priznal rusko sovjetsko vlado. Ako bi Herriot bil voditelj opozicije v naši državi, bi sedaj sedel v ječi ter pihal kašo.

Radičev obisk pri boljševikih v Moskvi je imel po Radičevi izpovedi namen dajati izraza čustvu slovsanske vzajemnosti. Svoje stranke Radič, kakor je sam izjavil, ni priklupil tretji delavski internacionali (menarodni zvezi), marveč samo seljački (kmetijski) internacionali (mednarodni zvezi). Ni sprejel ne komunističnega programa ne načina boja in postopanja, marveč je ohranil program in delovni načrt svoje hrvatske seljačke stranke.

Doslej je Pašič-Pribičevićeva vlada sklenila uporabo zakona o zaščiti države proti Radiču in njegovi stranki ter razpust stranke. Kakšne posledice bo imel ta sklep? Vladini listi smatrajo kot gotovo, da bo Hrvatska republikanska seljačka stranka razpuščena, da bodo njeni listi ustavljeni; da bodo konfiscirani arhivi stranke, njene pisarne in poslovalnice pa zapečatene; da bodo uvedeno postopanje proti vsem tistim članom stranke, ki so dokazano vršili agentsko in eksponentsko službo za boljševike, odnosno vedeli za Radičeve in njegovih tovarišev namere. Postopanje proti tem voditeljem se bo vršilo pred rednimi sodišči, ki imajo o prijavljenih slučajih postopati v smislu člena 19 zakona o zaščiti države pred vsemi drugimi kazenskimi slučaji; da bodo kandidatne liste HRSS za bodoče skupščinske volitve razveljavljene; da bodo razpuščene vse javne korporacije, v katerih bi bil vpliv HRSS odločilen in mero-dajen.

V zvezi s temi odločitvami je pričakovati, da bodo kompromitirani glavni voditelji HRSS v najkrajšem času aretirani ter izročeni sodiščem, ki naj postopajo proti njim po zakonu o zaščiti države.

Namen, ki ga ima sedanja vlada s svojimi ukrepi proti Hrvatski seljački stranki, je očividno. Sedanji vlastodržci pa se motijo, ako menijo, da bodo s tem strli odpor hrvatskega naroda in njegovo borbo za pravo samoodločbo in za enakopravnost v državi.

Slike

iz občnega zbora Kmetijske družbe za Slovenijo.

Prva slika: Občni zbor.

Na dan 15. decembra je bil sklican. Sklical ga je upravitelj Kmetijske družbe. Pravila Kmetijske družbe pa upravitelja ne poznajo. Pravila poznajo predsednika družbe. Po družbenih pravilih razpisuje občni zbor predsednik ali, kadar je on zadržan, prvi, oz. drugi podpredsednik in sicer na postavi sklepa glavnega odbora. Tudi glavnega odbora ni bilo, ampak vse in povsod samo upravitelj. Po domače rečeno: nasilje vlade, nasvetovano po naprednih možganih v Sloveniji. — Vdali smo se vladni sili in kot delegati iz leta 1923 peljali v Ljubljano, da smo v Unionski na občni zbor za leto 1924. Šli smo pa samo na volitve. Kakšnega poročila o delovanju družbe nismo slišali, saj ni bilo nikogar, ki bi nam ga naj podal. In vendar bi bilo zanimivo slišati, če Kmetijska družba sploh deluje ali ne. Znano nam je namreč, da je namen družbe pospeševanje kmetijstva v

vsem obsegu. Se veliko več! Da pazi in vpliva na sa-konodajstvo in upravo, v kolikor se tiče kmetijstva. In občni zbor je vodil vladni upravitelj! In poročila o delovanju nobenega! Res, težki so ti časi za kmetijski stant! Vladno jerobstvo nad Kmetijsko družbo za Slovenijo!

Druga slika: Zedinjena Slovenija.

V dvorani hotela Union smo se zbirali. Po ukaz u vladnega upravitelja skozi dvojna vrata: Štajerci iz Franciškanske ulice, Krajci iz Miklošičeve ceste. Po sredini dvorane je bila potegnjena pregraja v podobi stolov, ki so ločili polovico od polovice. Pravijo, da smo v eni državi SHS, v eni pokrajini Sloveniji in vendar smo na občnem zboru Kmetijske družbe za Slovenijo morali sedeti in stati ločeni na Kranjce in Štajerce. — Rekli smo: to je pristna slika zedinjene Slovenije!

Tretja slika: Volitev.

Kazali smo si hrbte. Kranjski delegati so namreč volili pred govorniškim odrom, štajerski na nasprotni strani pri glavnih vratih. Nekaj časa je šlo mirno. Naenkrat je zavrelo v štajerski polovici. Neka samostojnost je pograbila delegata župnika Bračkota za suknjo, hotel ga nekam vleči. Energično je posegel vmes poslanec Žebot ter zabranil samostojno omejevanje osebne varnosti. Nato so liberalci in samostojni zagnali silno vpitje. Napredne poulične psovke so letele po zraku. Nikdo ni vedel zakaj. Polagoma se je stvar pojasnila. Samostojni so agitirali na nedopusten način. Jemali so našim gelegatom glasovnice in vrivali svoje. Imeli so jih na kupe. Od kod? Gospod delegat Vračko je označil tako ravnanje za makedonsko. Napredni so pa načelu: primite tatu, hoteli naprtiti g. Bračko-tu, kakor da bi on jemal glasovnice. Sam predsednik občnega zbora je prišel v dvorano mirit razburjene duhove. Bil je priča pristne napredne olike. Delegat Steblovnik je prosil nepoznanega naprednjaka, naj mu pove svoje ime, ker mu je rekel žaljivo besedo. Naprednjak je pogumno molčal. Gospod Steblovnik si je pripravil papir in svinčnik, da si ime zapiše. Se bolj pogumno mu je pomolil naprednjak figo pod nos, rekoč: To-le Vam bom povedal. V istem trenutku je stal vladni upravitelj, okrajni glavar dr. Spiller-Muys med njima in videč simbol napredne hrabrosti v podobi fige, je ogorčen zavril napredno surovino. Videlo se mu je, da ga je sram, da mora predsedovati takim neotesancem.

Četrta slika: dva c. in kr. hauptmana.

Prvi hauptman. Med naprednimi kričali se je najbolj odlikoval velik, plešast možakar, ki je vpil z jezikom in rokami. Spoznali so v njem c. in kr. avstrijskega hauptmana Kučeka iz Žalca. Ko se je Kuček spomnil, da ni na liberalnem volilnem shodu, ampak na občnem zboru Kmetijske družbe, in da nima pred seboj rekrutov, ampak delegate kmetijskih podružnic, se je polagoma pomiril.

Drugi hauptman. Samostojni so za predsednika kandidirali Ivana Sancina, bivšega c. in kr. avstrijskega hauptmana in revizitorja žita, sedaj referenta za kmetijstvo v Ljubljani. Imenitno! Ko je predsednik ob-

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški pisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

38

Če obe ti dejstvi denem skupaj, se mi zdi, pravim, verjetno, kar ste dejali, — namreč, da je v resnici Arnota rešil, ta pa da je na ranah ali zaradi česar koli obolel, dobil mrzlico in se ne more geniti. Njegov beli rešitelj pa ga ne more samega pustiti v divjini, da bi nam prišel povedat —

Torej pa še počakamo par dni! —

In čakali so teden dni —

Toda ne Arnota ne Ininega belega junaka ni bilo od nikoder.

Čez teden dni pa je poveljnik križarke izjavil, da ne more in ne sme več čakati, da je tudi vsako čakanje brezuspešno in da odplujejo zarana.

Ine sama ni več upala, da bi se njen rešitelj še kdaj vrnil.

Mogoče da se je drznemu junaku topot ponesrečilo in da sta oba mrtva, on in Arnot.

Mogoče pa je tudi bilo, da se neznanemu belemu človeku sploh ni ljubilo, da bi zapustil svoj divji pragozd —

Dvomi so se ji vzbujali, ki ji je še povečal Clay-son s svojim ugibanjem o »belem divjaku«.

Odkar sta se tisti dan po njeni rešitvi sporekla, ni sicer več govoril z njo o njenem »belem junaku«, pač pa je vedno in vedno napeljeval v družbi pogovor na neznanca in vselej poskrbel, da ga je morala slišati tudi Ine. Trdovratno je zagovarjal misel, da je beli neznanec divjak, član rodu črncev, da živi kakor žive divjaki, morebiti da je celo oženjen je pravil s posebnim poudarkom. In o njegovi preteklosti je ugibal, da utegne biti ubegel kaznenec iz kake evropske kolonije ali pa vsaj potomec kakega begunca, ki se je zatekel med črnce in se tam oženil —

Ine je vedela, da njen rešitelj ni »divjak«, da je plemenit človek, pogumen in junaški.

Toda — zakaj se ne vrne? Ali je morebiti res član rodu črncev, ki tod prebivajo, in se mu vobče ne ljubi, da bi šel med bele ljudi? — In — kako je prišel v džunglo —? Kdo so njegovi stariši? —

Čemu se vobče toliko zanima in pöteguje zanj? — Težke, mučne dneve je doživljala Ine tistikrat, ko so brez dela čakali na samotni obali —

Nazadnje je bila skorajda vesela, ko je poveljnik naznanil, da druga dan odpotujejo —

Le eno je še storila za svojega »belega junaka«. Naprosila je kapitana, naj pusti za Arnota in za velikodušnega neznanca, če bi se le morebiti kdaj vrnila, v koči orožja, streljiva, obleke in nekaj knjig.

In to željo ji je kapitan rad izpolnil. — Ine je bila zadnja, ki je zapustila koč.

Pismo, naslovljeno na poročnika Arnota, je položila na mizo.

In nato je obotavljaje se segla v nedrije ter poiskala zlat navesek, okrašen z diamanti in obešen na težko zlato verižico — tisti, ki je bil Trzanov do onega jutra, ko jo je rešeno in osvobojeno nesel v naročju skozi divjo džunglo in ki o o njem po vrnitvi nikomur ni zinila besedice.

Odprla ga je, dolgo je zrla na pobledele slike mladega moža, za las podobnega njenemu rešitelju, in na sliko mlade, lepe žene poleg njega, kočno pa je šepnila:

»Čakala sem te, — pa nisi prišel! Bodi kdorkoli, — rešil si mi življenje, plemenit si, junaški dober — Bog te blagoslovi za tvoje dobro delo, čuva naj nad teboj, in če je Njegova volja, naj te pripelje nazaj v svet, — tja, kjer ti je prostor pripravljen!«

Za trenutek je omahovala, že je mislila položiti navesek na mizo, — pa zadržala je, in spet ga je varno skrila nazaj v nedrije.

Počasi je stopila proti vratom, njene oči so se poslavljale od kraja, kjer je preživela toliko težkih ur, pa doživela tudi doslej nepoznano srečo, vzdihnula je in stopila čez prag —

Pol ure pozneje je zagrmel strel v slovo Arnotu in »belemu junaku« in križarka je odplula na široko morje.

Opoldne so izginjali na sinjem, daljnem obzorju zadnji oblaki dima, ki so kazali njeno pot.

Nema in samotna je stala koč Johna Claytona na robu afriške džungle.

Konec prvega dela.

DRŽAVNA
LJUBLJANSKA KNJIZNICA
v LJUBLJANI

čnega zbora naznanil, da je g. Sancin izvoljen za predsednika, so naprednjaki hrupno ploskali in klicali živjot K čemu? Premagalo jih je pač veselje nad izvolitvijo strankarja. Ali je pa mislil kateri na to, kakšno zaupanje bodo imeli slovenski kmetje v Kmetijsko družbo, ko bodo zaznali, da je na čelu Kmetijske družbe bivši revizitor poljskih pridelkov med Slovenci? Predsedstvo je res v naprednih rokah, če bodo pa te napredne roke znale, mogle in hotele kaj storiti za pospeševanje kmetijstva, je veliko, zelo veliko vprašanje.

Peta slika: Šnops na volišču.

Ko so šli glasovnice, smo bili delegati brez dela. Pojavil se je v štajerski polovici dvorane nepoznan možičelj, oblečen kakor nemški lovec s pernatim šopom za klobukom. Trdil je, da je kmet. Hotel je prodajati svojo napredno robo in nas podučevati, dokler mu eden naših zabrusil v obraz, da že od daleč smrdi po šnopsu. To je možičelja razjezilo in postal je siten. Zopet je prišel predsednik občnega zbora miriti v dvorano in ko so mu povedali, da je oni sitnež prišel iz kranjske polovice k nam razgrajati, ga je g. okrajni glavar med splošnim krohotom osebno tiral na kranjsko plat.

Šesta slika: Napredna olika v sodni dvorani.

Ta slika se še-le pripravlja. Kakor čujemo, toži naš delegat Steblovnik enega izmed naprednih petelinov radl razžaljenja časti.

Sklepni utis: Bili smo pred vojno na občnih zborih štajerske kmetijske družbe v Gradcu, a niti nemška nestrpnost in nadutost ni dosegla surovosti in neolikačnosti slovenske napredne inteligence. Žalostno, a resnično! Vedno bolj se nam dozdeva, da to ni bil občni zbor kmetijske družbe za Slovenijo. Ne daj Bog več takšnih!

ALI JE TO PRAVICA!

Veliki župan dr. Otmar Pirkmajer pri svojih slavnostnih nastopih vedno rad naglašja, da se bo držal pravice in zakonitosti. Iz novejših dobe pa imamo dva dokaza, da je g. Pirkmajerju to naglašanje samo slepilo, s katerim maže ljudi pri sprejemih in slavnostnih obedah.

Prvi dokaz: Iz velikega županstva v Mariboru je bil poslan v Beograd uradni predlog, da se število volilšč za volitve 8. februarja zniža. Predlog je bil tak, da bi v krajih, kjer so po večini sami volilci Slovenske ljudske stranke, po dve do tri velike župnije imele eno skupno volišče v kakem najbolj oddaljenem koncu. Ali boste g. veliki župan ta protizakoniti čin tajiti? Še več vam povemo: Nam je znano, da je ta hudoben in krivičen predlog izdelal tajnik Žerjavove demokratske stranke, a vi ste ga osvojili kot uradni predlog velikega županstva. Mi tega protizakonitega čina ne bomo pozabili. Čez tri leta vse prav pride, pravi stara slovenska prislovica. Našim volilcem v pomirjenje pa naznanjamo, da so volišča ostala po večini tako urejena, kakor so bila pri volitvah leta 1923. Samo za nekatere kraje so se določila nova volišča. Te spremembe objavimo v eni prihodnjih števil.

Drugi dokaz: Veliki župan je na predlog liberalnega advokata dr. Goriškega razpustil okrajni zastop pri Sv. Lenartu. Ni bilo nobenega povoda za to. Člani okrajnega zastopa so poslovali popolnoma po postavnih predpisih. Cel lenarčki okraj je po ogromni večini v taboru Slovenske ljudske stranke. Pirkmajerjev ljubljeneč, advokat dr. Gorišek je najbolj osovražen v okraju. Ljudstvo ga ne mara. A Pirkmajer je slušal Goriškega in ne ljudstvo. Naši člani okrajnega zastopa so bili za časa stare Avstrije neustrašeni borci za slovenstvo. Po dolgoletnih borbah se je našim možem posrečilo iztrgati okrajni zastop nemškutarjem iz rok. A sedaj se nahaja med Goriškovimi člani zopet nekaj nekdanjih zagriženih narodnih nasprotnikov. Okrajni zastop je pod doseganjem vodstvom zgradil po celom okraju mnogo okrajnih cest. Torej ni bilo nobenega zakonitega razloga za razpust, ampak samo politični.

Tako izgleda nepristranost, zakonitost in pravičnost g. velikega župana dr. Pirkmajerja. Morda pride kmalu čas, ko bomo lahko še drugače govorili!

PRAVICI SO ŽE NAPOVEDALI VOJSKO.

Dopis iz lenarškega okraja:

Naš lenarčki okraj je te dni prvi začutil pest krivice in nezakonitosti. Vlada je po velikem županu dr. Pirkmajerju razpustila naš okrajni zastop. Kdo je to povzročil? Vsi ga poznamo. To je napravil liberalni advokat dr. Milan Gorišek, ki je debeli prijatelj znanega dr. Žerjava. Advokat dr. Gorišek je že dolgo koval naklepe, kako bi prišel do oblasti v našem okrajnem zastopu. Strašno se je jezil, ker so bili na čelu okraja sami poštene domači možje, ki so pristali Slovenske ljudske stranke. On, dr. Milan Gorišek, se je z dr. Žerjavom že za časa, ko je bil študent, zaklel, da bo vse, kar je krščansko, strmoglavil. Mož je zagrižen liberalec. Pa še dve stvari sta ga navajali, da je od velikega župana zahteval razpust. Okrajna hranilnica mu diši. Dr. Gorišku je znano, da ima okrajna hranilnica na Češkem več milijonov naloženega denarja še izza časa pred vojsko. Drugo, kar je dr. Milana vleklo, da se polasti okrajnega zastopa, pa je njegova avtomobilna družba. Avtomobili njegove delniške družbe uničujejo naše ceste, da je groza. Le pomislite vi davkoplačevalci, koliko stane okrajni zastop samo kratek del ceste iz trga do Šikerja! Avtomobili v par tednih sproti uničijo ves gramoz, ki ga okrajni zastop navozi za drag denar na to cesto. Goriškova družba dela profit, ti okraj in ti davkoplačevalec pa le plačaj. Kaj to mar advokatu Gorišku, če kmet in kočar ter obrtnik propadeta! Njemu

je glavno to, da njegova družba zasluži težke tisočake in da ima na razpolago avtomobil za prevažanje Sokolov in orjunccev. K škodi, ki jo Goriškov avto napravi na cesti, pa noče prav nič prispevati. Da se v tem oziru ne bo delalo nobenih zaprek, zategadelj so razpustili okrajni zastop. Dr. Gorišek je poleg par mož dal imenovati v gerentski sosvet okrajnega zastopa razne pristaše nasprotnih strank.

Gospod veliki župan! Vprašamo Vas, ali Vam je znano, da advokat Gorišek za svojo stranko pri zadnjih volitvah ni dobil niti 5 odstot. vseh glasov! Od 44 občin niti tri župani niso njegove stranke! Pri volitvah v narodno skupščino je advokat dr. Gorišek za svojo stranko dobil samo 92 glasov, dočim je naša SLS dobila nad 3200 glasov. Zapomnite si g. veliki župan, da ste si s tem činom pritisnili na čelo pečat nezakonitosti. Dne 8. februarja pa bomo po celom lenarškem okraju z volilnimi kroglicami zaklicali: Dr. Gorišek naj gre! On nima v okrajnem zastopu ničesar iskati. Tudi dr. Pirkmajerja bo še glava bolela!

S PETROLEJEM LOVIJO VOLILCE.

Samostojna kmetijska stranka skuša za sedanje volitve dobiti ljudi na svojo stran s tem, da jim deli petrolej za par vinarjev ceneje. V Mariboru so ustanovili Žerjavovi politični otroci družbo »Panonija«. Samostojni agitatorji nagovarjajo ljudi, naj plačajo deleže za to družbo. Morda so pri »Panoniji« nekateri poštene možje zraven, a vendar moramo mi našim ljudem priporočati skrajno previdnost.

Pred vojno je sedanji kraljevski minister, advokat dr. Gregor Žerjav ustanovil v Ljubljani enako družbo, ki se je imenovala »Agro-Merkur«. Dr. Žerjav je to družbo tako vodil, da je sledil velik bankerot. Tri močne liberalne posojilnice so bile uničene in veliko število kmetov in obrtnikov je prišlo na beraško palico. Sodnija je konečno obsodila Žerjava na 6 mesecev ječe. (A kljub temu je dr. Žerjav sedaj vodja liberalne stranke, ki ponuja profesorja Pivkoto za kandidata in Žerjav je kot minister tudi kraljevski svetovalec v Beogradu).

Te vrstice smo zapisali radi tega, da bodo ljudje previdni. Leta 1923 so nasprotne stranke ponujale volilcem breje krave in telice, a letos ponujajo petrolej. Zgodovina o Žerjavovem »Agromerkuru« pove dovolj. Pazite in dobro premislite, predno daste komu svoj podpis.

Volilci SLS!

Naša škrinjica je

1.

!! prva !!

SE ENKRAT: KAJ JE S PROSTO ŽGANJEKUHO?

Leta 1923 se je našim slovenskim poslancem v finančnem odboru posrečilo izposlovati tudi za slovenske kraje ugodnost popolnoma proste žganjekuhe. Iz zapisnikov finančnega odbora povzamemo, da so naši poslanci zahtevali, da se naj tudi Sloveniji in Hrvatski da ista ugodnost, kakor jo ima Srbija in Makedonija. Ker v Srbiji za domače pridelek sploh ni trebalo ničesar plačati in financarji niso imeli tam pri žganjekuhi ničesar opraviti, je bilo načelo pravičnosti, da je te ugodnosti deležen tudi slovenski kmet, bajtar, najemnik in viničar ter delavec. Po trdi borbi se je našim poslancem začetkom oktobra 1923 res posrečilo to doseči. In od novembra 1923 naprej velja, da lahko naši ljudje kuhajo žganje brez nadzorstva financarjev in so popolnoma oproščeni užitnine. Le oni, ki trgujejo, morajo plačevati od žganjekuhe.

Sedaj pred volitvami pa so začeli hudobni samostojneži in liberalci lagati, da bo s 1. januarjem 1925 prosta žganjekuha odpravljena. Lažejo okoli, da je to storil dr. Korošec. Še enkrat povdarjamo, da je prosta žganjekuha še naprej v veljavi. Ta ugodnost je zabeležena v zakonu in nihče je brez narodne skupščine nima pravice spremeniti. Nasprotnikom — lažnjivcem pa v obraz povejte, da kdor laže tudi krade, Slovenci! Sedaj vidite, kakih grdih sredstev se poslužujejo pred volitvami naši nasprotniki.

ZA NOVO SMER!

(Franjo Rudl, Pesnica-Maribor.)

Vreme in narava sta nam letos spet pokazala, da lahko računamo v Sloveniji vsako drugo leto na plemeniti rod naših jabolk in če ne v vsaki občini, pa vendar povprečno.

Obilno vagonov jabolk se je letas izvozilo iz Slovenije v južni del Jugoslavije. Kakor je letošnja praksa pokazala, so jabolka in hruške v dotični letini, ko srbsko sadje ne obrodi, vsaj eden naših domačih pridelkov, razven lesa, ki pride za trgovino in uvoz v južni del Jugoslavije, kakor v glavno mesto Beograd, v pošten.

Izvanredno je letos bila cela srednja Evropa obložena s sadjem in vsled tega skoraj ni bilo nobenega inozemskega izvoza, ne v Avstrijo, ne v Nemčijo in ne na Holandsko.

Nekaj izjem je bilo pri ranih in pri trpežnih zimskih jabolkah, pa ne toliko, da bi ta izvoz vplival na cene naših jabolk, ker ni bilo v inozemstvu za nas konkurenčnega trga, napram Banatu in Srbiji, ker v drugem slučaju bi slovenski sadjarji dosegli za svoje sadje višje ceno kakor je danes.

Velikopotezno vzeto, smemo letošnjo povprečno veletrgovsko ceno za jabolka v enem oziru le kot normalno računati, če primerjamo povprečne cene predvojnega časa, ko je velika krava v teži 600 kg toliko bila vredna, kakor 3000 kg jabolk. Takrat torej krava po 30 krajcerjev in jabolka po 6 krajcerjev za kg, to je bil znesek 180 goldinarjev ali 360 kron.

V enakem razmerju opazimo to letos, ko je za plemenito kravo cena za kg 10 dinarjev in za sadje dva dinarja. Torej imamo znesek 6000 dinarjev, oziroma za pet kilogramov jabolk dobimo eno kilo krave.

Računimo še dalje, potem vidimo tudi valutne razmere in sicer danes 6000 dinarjev, poprej 360 kron, to je 66 krat toliko, kakor poprej. Če pa si kmet mora kupiti tekstilne in druge industrijske potrebščine, pa mora plačati stokratno in tudi več. V tem oziru se mora torej kmet pri nabavi dotičnih potrebščin samo na najnujnejše stvari omejiti, ker drugače pride iz gospodarskega ravnotežja. Njegovo sedanje in bodoče blagostanje je odvisno od množine in možnosti vnovčenja ali prodaje njegovih pridelkov.

Slovenski kmet se šteje med marljive zemljoradnike in njegova gospodarska moč za bodoče je odvisna od cilja, katerega zasleduje. Bodo pa dotični, ki so sedaj od vinogradništva živeli, morali bolj na sadjarstvo kreniti, ker so kot posledica svetovne vojne in novih državnih mej najbrž za zmiraj izgubili konkurenčno moč na širšem vinskem trgu v inozemstvu. Izjeme tu in tam ne pridejo pri splošnem računu v poštev.

Naša bogata narava nam je dala kažipot v Sloveniji do sadjarstva.

Marsikateri človek pride na poti svojega potovanja na cesto, ki se cepi na desno in na levo in če nima poprej jasne cilja, treba mu je obstati in pomisliti, kam naj krene.

Približno na ta način so prišli slovenski kmetje na dvopot, kjer razmišljajo, katero panogo gospodarstva dobo za bodoče pospeševali in jej darovali svoje srage in gmotni dobiček dosedanjih žuljev.

Ni treba za bodoče toliko žuljev, kakor pa novih smernic za zbiranje, spravljane in skladanje zrelega sadja. Poleg tega precepljenje sadja pod vodstvom ali nasvetu in praksi izkušenih in veletrgovskih krogov odobrenih sadjarjev. Po tem potu bomo morali korakati naprej in dosegli bomo pričakovani cilj blagostanja in zadovoljnosti.

V slovenskem »Sadjarju in vrtnarju« je gospod profesor Priol, strokovni učitelj sadjarstva na vinarški in sadjarski šoli v Mariboru opisal nove smernice za pakovanje jabolk po ameriškem načinu in v ameriškanskih originalnih zabojih. Ko sem čital ta velevažni članek, sem bil v trenutku prepričan, da to duhovito zrno ima velikansko bodočnost in predstavlja edino sredstvo, da pridejo slovenski sadjarji v svoji strokovni zvezi na konkurenčni svetovni trg.

Gospod M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani je te velevažne nove smernice hipoma navdušeno širil, kakor tega ne kaže samo njegov list, ampak tudi praksa na ljubljanski sadni razstavi. Kakor on sam v zadnji številki piše, je treba, da se vse sadne razstave za bodoče reformirajo, če hočemo doseči gmotne uspehe v trgovskem okrožju.

Veselo je tako gibanje, ker spada med gospodarsko politiko in nam prinese čisto drugo zadovoljnost, kakor strankarska politika. Tukaj je polje koristnega dela; tam pa polje vražje nezadovoljnosti in sebičnosti.

Vsi sadjarji se podajmo na pot strokovnega mišljenja, organizirajmo nove smernice in izkoristimo na trgovski način vse, kar nam kupci naše narava in neugumjo to, kar nam kaže bodočnost.

Kakor statistika nemške veletrgovine kaže, so tam najbolj priljubljena jabolka, kar se tiče velikosti od pet do 10 cm v premeru. Najvišjo ceno dosežejo jabolka od šest do sedem centimetrov v premeru. Trpežne sorte z duhtečim okusom predstavlja prvo kvaliteto, če niso na površju krastave, obtočene in plesnive. Glede sorte dobi vsaka svojega kupca. Če ni v Nemčiji sadja, pridejo naše drobne mašancike kot trošeno sadje za tehnično konzerviranje v poštev in sicer na tisoče vagonov.

Ravno isto velja za Avstrijo z dostavkom, da se tukaj izborno luksurizno blago višje upošteva in plača kakor v Nemčiji.

Za Srbijo, posebno Beograd pa drobna, takozvana »sitna« jabolka sploh ne pridejo v poštev; Beograd zahteva samo jabolka v velikosti od sedem cm naprej in

četudi tehta cela 1 kg. Rdeče »rver« rižane in žolte, tudi bele imajo prednost, zelenih ne marajo. Banatska mesta in postranske vasi kupujejo tudi drobnejše blago, pa vendar nadkriljuje rdeča barva in velikost jabolk.

Nadalje rabi Beograd vse sorte ranih jabolk in hrušk, ker ranih jabolk Srbija nima. Obče se v južnih krajih velika »krupna« jabolka s sladkim okusom zahtevajo.

Torej moramo naše sadjarstvo, kar se tiče precejšenja in novih nasadov, v tem oziru reformirati.

Najvažnejše poleg vsega je še pri nas način in oblika zbiranja, skladiščenja, prevoza in železniški transport sadja. Na tem polju mislim, da smo na otročjih nogah. Vse naše žlahtno in okusno sadje nam ne pomaga, če na tem polju ne bomo napredovali.

Pred dozorenjem našega sadja sem pisal na ministrstvo poljeprivrede, da bi se dalo meni ali poljubno drugemu strokovnjaku nekaj potovalne podpore proti zavezni dolžnosti pravočasnega javnega referata za proučevanje centralnih mest glede sadne trgovine.

Po geslu, »dobra reč ima vreme« sem dobil prav pozno odgovor, da se predlog odobri, ali žalibog, ker ni v proračunu predvidenega kredita, ne morejo začasno nobene podpore nakazati. Zakaj je bilo to zavlačevanje od strani vlade dobro, šele danes vidim, ker sem se na lastne stroške peljal ne v inozemstvo, ampak v južni del naše Jugoslavije. Videl sem tam čudeže našega sadnega izvoza. Nekaj izjem je bilo, posebno iz celjskega okraja, vse drugo potolčeno, ne izbrano in vsled tega tudi gnilo blago. Naša uboga jabolka! Kako bi bili pogoreli v inozemstvu. Nekaj boljše je bila roba v zabojih, pa tudi pri večini pod kritiko.

Na kratko povedano: je cela naloga pri eksportu ta, da pridejo jabolka od producenta do konzumnega mesta v zdravi in prikupljivi obliki. Srbin pravi: »Dobra roba se sama prodaja«.

Po katerem potu hočemo to važno zadevo doseči, da se v Berlinu, Hamburgu, Amsterdamu, Dunaju in Beogradu itd. dobra roba sama prodaja?

Prvič potom Sadjarskega društva in pokrajinskih sejmskih razstav, kakor to gospod M. Humeck v svojem listu sam piše: »V drugo smer«. Sam Bog naj nam da spet sadno leto in organizirajmo se za svetovni trg.

Sadna statistika za trganje jabolk.

1. Če en človek v vsakih desetih sekundah od jabolčnega drevesa vzame eno jabolko in ga položi v zaboj, koliko bo spravil v osmih urah? Ena minuta 6 jabolk, ena ura 360 jabolk in v osmih urah 2880 jabolk.

2. Koliko jabolk vsebuje 1 kilogram? Če je jabolka visoka in široka v premeru 5-6 cm povprečno 12 komadov, 6-6 cm povprečno 10 komadov, 6-7 cm povprečno 7 komadov, 7-7 cm povprečno 6,5 komadov, 8-8 cm povprečno 5,5 komadov, 8-9 cm povprečno 4,5 komadov, 9-9 cm povprečno 3,6 komadov, 10-10 cm povprečno 2,4 komadov.

3. Koliko tehta 2880 komadov jabolk? 5-6 cm v premeru 240 kg, 6-6 cm v premeru 288 kg, 6-7 cm v premeru 411 kg, 7-7 cm v premeru 443 kg, 8-8 cm v premeru 541 kg, 8-9 cm v premeru 640 kg, 9-9 cm v premeru 800 kg, 10-10 cm v premeru 1200 kg.

4. Koliko jabolk torej zamore natrgati en človek na dan? a) drobnih jabolk 200 kg, b) srednje debele 500 kg, c) prav debele 800 kg.

5. Koliko jabolk se spravi v ameriški zaboj? 5-6 cm premer 200 komadov, 6-6 cm premer 163 komadov, 6-7 cm premer 125 komadov, 7-7 cm premer 104 komade, 7-8 cm premer 88 komadov, 8-8 cm premer 72 komadov, 8-9 cm premer 55 komadov, 9-9 cm premer 49 komadov, 10-10 cm premer 36 komadov.

6. V vsak ameriški zaboj gre netto 16 do 19 kg jabolk, povprečno 17 kg. Teža je odvisna od velikosti posameznih jabolk in sorte.

F. Rudl.

Politični ogled.

Država SHS.

Kakor smo že opisali v uvodnem članku, je Pašič-Pribičevićeva vlada sklenila, da bo nastopila proti Radičevi stranki in njenim voditeljem z zakonom o zaščiti države, s katerim je svojčas Pašič uničil komunistične mandate, PP vlada sama razglasi, da bo te dni objavila takozvano obznanje, po kateri bo razpuščena hrvaška republikanska seljačka stranka, njeno premoženje zaplenjeno, Radič in drugi voditelji stranke pa bodo romali pod ključ in pred sodišče kot veleizdajalci. — Kljub temu, da vladno časopisje neprestano bobna o razglasitvi obznane proti Radičevi stranki, še ta dosedaj ni bila izdana. Vlada se namreč zaveda prav dobro, na kako hud odpor bo naletela med narodom, ako bi se lotila z izjemnimi zakoni in z nasiljem razpusta na Hrvaškem največje Radičeve stranke.

Te dni je povabil Pašič v Beograd bolgarskega ministrskega predsednika Cankova. Pašič bi namreč rad pridol

bil tudi bolgarsko vlado, da bi ta začela preganjati bolgarske komuniste ob istem času, ko bi naša vlada nastopila proti Radiču in njegovi stranki. V Beogradu so se posvetovali pri Pašiču glede enotnega nastopa proti praznemu boljševškemu strahu: Cankov, Pašič in naš zunanji minister dr. Ninčič. Vladno časopisje že razglasi, da je med Pašičevo in bolgarsko vlado dosežen sporazum. Pašič je hotel, da bi Cankova tudi narod na beograjskih ulicah navdušeno sprejel, a ko ga je ljudstvo zagledalo v avtomobilu, je klicalo: »Doli krvnik Srbije!« K Cankovu niso hoteli niti beograjski novinarji. Bolgarski ministrski predsednik je zapustil Beograd precej razočaran in se je podal v Bukarešto, da bi tudi Rumune pridobil za nastop proti boljševškemu strahu.

Veliko se govori po Beogradu o zopetni preosnovi Pašič-Pribičevićeve vlade. Pašič bi rad izrinil iz vlade vse one radikale, ki so bolj za mirno vladanje in se držijo predsednika narodne skupščine Ljube Jovanoviča.

Voditelji opozicije so te dni zbrani v Beogradu, kjer se posvetojuje o enotnem nastopu celotne opozicije, ako bi vlada res nastopila z obznanje proti Radiču in njegovi stranki.

Naš kralj in kraljica sta se odpeljala te dni v Pariz. Za bivanja v Parizu in odsotnosti iz Beograda je izročil kralj kraljevsko oblast Pašič-Pribičevićevi vladi.

Avstrija.

Avstrijska republika se polagoma ojačuje. Njena valuta, ki je po preobratu drvela navzdol s strahovito naglico, se je s pomočjo inozemskih posojil popravila ter je že nad dve leti na stalni višini. Vendar pa so do sedaj v Avstriji računali z bankovci izredno visokih števil. Stotisočrski bankovci in še višji niso tam nobena redkost. Da se izogne tem ogromnim številkam, bo uvedla Avstrija novo denarno enoto, ki se bo imenovala šiling. Šiling bo imel vrednost dosedanjih 10.000 papirnatih kron ter se bo delil na 100 grošev. Šilingi bodo srebrni in zlati; enako bodo tudi groši iz kovine. Z uvedbo novega denarja se bo znatno poenostavil denarni promet, ker ne bo potrebno računati z ogromnimi svotami papirnatih kron. Nov denar bo uvedla Avstrija tekom prihodnjega leta.

Albanija.

Zmede, ki so nastale v Albaniji z uporom nasprotnikov dosedanje vlade, so se končale s popolno zmago ustašev. Vladne čete so bile povsod premagane in uporniki so pod vodstvom bivšega ministrskega predsednika Ahmet bega Zogu zasedli celo severno Albanijo in glavno mesto Tirano. Dosedanji vladni predsednik Fan Noli je skupno z ostalimi svojimi ministri pobegnil v Valono, kamor je spravil tudi ves denar, katerega je pobral v drž. blagajnah. V Valoni je nameraval osnovati novo vlado za južno Albanijo, katere se nahaja v rokah njegovega pristaša Bajram Cura. Toda radi odločne zmage vstašev si je premislil ter pobegnil s celokupno vlado v Italijo. Uporniki so začeli prodirati tudi v južni del države, kjer so zasedli važno mesto Permeti. Popolna zmaga jim je zagotovljena in novo vlado bo zopet sestavil Ahmet beg Zogu.

Italija.

Položaj fašistovske vlade postaja vedno bolj težaven. Mussolinija niti njegov novi načrt volilne reforme ne more sprijazniti z opozicijo, ki prihaja na dan z vedno hujšimi napadi na vlado. Mussolinija posebno obtežujejo nova razkritja v zvezi z umorom poslanca Matteottija. Njegova najboljša sodelavca, poveljnik fašistovske milice, general de Bono, in podpredsednik parlamenta, poslanec Giunta, sta morala demisionirati ter se vrši proti njima preiskava. Vse kaže, da se bližajo zadnji dnevi fašistovske vlade in načrt novega volilnega reda ima najbrž namen zagotoviti vladi časten umik.

Španski poraz v Maroku.

Španci s svojo vojno v Maroku niso imeli sreče. Dasi so žrtvovali za večinoma neplodne in gorate kraje ogromne človeške in denarne žrtve, so bili vendar popolnoma poraženi. Sedaj so se umaknili na nove postojanke ob obali, kjer se utrjujejo v varstvu vojnih ladij. Tudi plemena, ki so bila do sedaj mirna, so se pridružila upornikom. Zmaga upornikov gledata s skrbjo Anglija in Francija, ki sicer privošči Špancem poraz, pa se vendar boji, da ne bi zmaga navdušila tudi plemena v njihovih pokrajinah na vstajo. Vsled poraza v Maroku vlada med izmozganim španskim ljudstvom vedno večje nerazpoloženje proti sedanjim vladnim diktatorja Primo de Rivera. Republikansko gibanje se vedno bolj širi in ni izključeno, da izbruhne v doglednem času v Španiji revolucija.

Prireditve.

Proslava Meškove petdesetletnice v Gor. Radgoni, ki jo je priredilo na Stefanovo naše katoliško prosvetno društvo, je potekala v splošno zadovoljnost občinstva, ki je napolnilo posojilnično dvorano. Slavnostni govornik, č. g. Matija Zemljčič nam je predstavil v svojem lepem, skoro eno uro trajajočem govoru Meška kot človeka, pesnika in pisatelja, mučenika in zmagovalca. — Igralci so Meškovo igro »Pri Hrastovih« prav dobro uprizorili, tako, da je igra zapustila pri navzočih močnejše vtise. Sledile so ji z napeto pozornostjo in upamo, da jim ostane vedno v spominu kot resen opomin in svarilo pred grehom. Po končani slavnosti smo se poslovili od delavnega društvenega pevovodje g. Petra Potočnika, ki se preseli v Ljutomer. — Na praznik Sv. Treh kraljev po večernicah pa nastopijo prvič na odru fantje, organizirani v Mladeniški zvezi. Vprizorili bodo misijonsko igro »Naprednjak ob reki Kongo«. Del čistega dobička je namenjen misijonskim potrebam. Prijatelji misijonske misli pridite v obilnem številu k tej misijonski prireditvi!

Velika Nedelja. Tukajšnji telovadni odsek Orel priredi na praznik Sv. Treh kraljev dne 6. januarja popoldne po večernicah v gostilniških prostorih g. Antona Alt tombolo. Na vspeh je tudi godba in šaljiya pošta. Prijatelji poštene zabave ste prijazno povabljeni. Bog živi!

Tedenske novice.

Slovensko ljudstvo, pozor! Volitve se bližajo in kmalu bo treba z volilno kroglico v roki povedati, ali hočemo biti Slovenci v naši državi svobodni državljani, samostojni gospodarji na svoji slovenski zemlji, Srbom enaki, ne samo po dolžnostih, kakor dosedaj ampak tudi glede pravic, ali pa popolnoma in za vedno hlapci beograjskih velikašev Pašič-Pribičevićeve sorte, ki bodo naprej in še huje ropali naše žepce, mučili naše fante po makedonskih kasarnah, posrbili naše šole, vrgli veronauk iz njih in poskušili še vse drugo, da nas spravijo pred se na kolena. Izmed strank, ki se vam bodo sedaj zopet ponujale, da jih volite, je edina SLS z načelnikom dr. Korošcem prava slovenska stranka, ki si je izbrala za geslo: Boj Pašič-Pribičeviču, neizprosen boj vsem velesrbskim nakanam zoper Slovence! In ta boj bo ona tudi končno izvajala, ker je to boj za pravico, pravica pa je še vselej zmagala. Zato ne verjamite nikomur, ki čez dr. Korošca in njegove poslance zabavlja in vedite, da je vsaki tak prikrit Srbin, vsak v Pašičevi službi. V to vrsto ljudi pa spadajo na deželi zlasti naši učitelji z malimi izjemami vsi. Pašič-Pribičević nimata menda na Slovenskem zvestejših pristašev od njih. Seveda naravnost tega nobeden ne bo priznal! Rekel bo: jaz sem demokrat! A kdo je slovenski demokrat? Pristaš dr. Zerjave! In kdo je dr. Zerjav? Človek, ki se je z dušo in telesom prodal Srbom in bi videl rajši danes kakor jutri posrbjeno vse od Maribora do Ljubljane. On je tisti, ki izdaja Slovence Srbom, on neprenehoma spletkari in dela zoper dr. Korošca ter ga ovira v boju za samostojnost Slovenije. In temu človeku slepo verujejo in pomagajo slovenski učitelji. Zato slovensko ljudstvo, pozor pred temi Srbijanci v slovenski koži. Za kogar bo tak učitelj agitiral, tistega ne volite, kar vam bo on dal brati, to razgajate in zavrzite, kar bo vam tak o volitvah razlagal, tega ne verjamite, ako hočete sebi koristiti in ne Srbom. Vsi v boj za slovenske pravice, v boj zoper velesrbske nakane Pašič-Pribičevićeve, v boj zoper njihove slovenske podrepanke demokratske in radikalne sorte. Vsem tem dr. Korošec najbolj leži v želodu, zato mora on edini biti naš prvi vodja. Torej vsi za njim do zmage!

Slike kandidatov Slovenske ljudske stranke prinese dnevnik »Slovenec« v svoji prihodnji prilogi, ki se imenuje »Ilustrovani Slovenec«.

Bivši poslanec Samostojne kmetijske stranke Ivan Mermolja, se je postavil za kandidata v južni Srbiji. Ker ga Slovenci ne marajo, upa, da ga bodo Srbi izvolili.

Šentjurski Drogenik je pred dnevi v neki gostilni v št. Jurju ob bolj pozni uri pokazal prijatelju debelo obloženo denarnico. Od kod ta obilni denar in čemu?

Mariborske novice. Kakor smo že poročali, sta dobili mariborska stolna in frančiškanska cerkev nove zvone. Mariborčani so z obojimi zvonovi nad vse zadovoljni in polni pohvale trdkam Zvonoglas in Bühl, ki sta se potrudila, da sta ravno za obmejni Maribor ulili zvone, ki se glede glasu med seboj tako lepo ujemajo. — Profesor na mariborskem bogoslovju g. dr. Anton Jehart je odpotoval zadnjo nedeljo v Sveto deželo, odkoder bo pošiljal tudi za »Gospodarja« zanimive doživljaje s svojega potovanja. — Znani širitelj III. reda sv. Frančiška g. pater Filip Pero je bil te dni operiran v mariborski bolnici. — Trojni umor v družini čevljarja Mikl v Studencih pri Mariboru smo že opisali v zadnji številki. Glavni osumljenec pri tem žalostnem in vse obsodbe vrednem dejanju, ptujski mizar Zlahčič, še vedno taji svoj zločin v preiskovalnem zaporu. Razven njega so še zaprti trije drugi pomagači, ki so osumljeni sokrivde. Glavnega Zlahčičevega pomagača Čiča še do danes nimajo. Na Zlahčiču so dognali, da je prinesel na sebi v zapor s človeško krvjo okrvavljene hlače, človeško kri za nohti in čisto razprskane roke. Zlahčič se seveda izgovarja, da si je do krvi opraskal roke po naključju in se potem okrvavil. — Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico je na svoji odborovi seji dne 26. decembra 1924 sklenilo sledeče: Podaljšanje veljavnosti sedanjega stanovanjskega zakona, ki se je poskusilo z ministrsko uredbo, krši ustavo in torej pravno ni veljavno. Najemnine, ki so bile do zdaj določene po stanovanjskem uradu, in vse omejitve v določanju najemnine zgubijo torej svojo veljavo dne 31. decembra 1924. Ker pa je Društvo najemnikov v Mariboru sklenilo, priporočati svojim članom, da se z dobra sporazumejo s hišnimi gospodarji o najemninah, priporočila tudi Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico, da posestniki postopajo dobrohotno in povišajo svojim najemnikom najemnino za čas od 1. januarja 1925 naprej samo za 100% sedanje najemnine. — Udruženje vojnih invalidov, podružnica v Mariboru, sklicuje redni občni zbor za nedeljo, dne 11. januarja 1925, dopoldne ob 9. uri, v Gambrinovo dvorano. Blanstvo se vabi k polnoštevilni udeležbi.

Novice od Sv. Križa pri Mariboru. Vendar enkrat smo prišli do tega, da smo priredili za naše pridne šolarke lepo božičnico. Nastop naših mladih junakov-umetnikov v igrici »Kaznovana radovednost« je bil nad vse ljubeč — a naravnost ginjeni smo bili, ko je v lepih kriticah prelep angelčke deklamiral pomen božične predstave z željo, da se ponovi vsako leto. Da so naši malčki prešli tako izdatne in lepe darove, se moramo zahvaliti blagohotnim mladim ljubom iz Sv. Križa in Maribora. — Na kvaterno nedeljo smo pokopali našega blagega

trpina Franca Gaube, pd. Fajtla. Svojo bolezen je prenašal nad vse udano nad 10 let, v cerkev je mogel priti le z vozom, ker so mu noge bile čisto odpovedale. Ker je bilo težko vsakokrat voz dobiti, so njegovi otroci naredili zanj prenosljiv stol in so ga po strmih hribih prinesli k Sv. Križu. Bil je zaveden katoličan, pa tudi zvest naš pristaš. Ker je bil hrom, se je dal vsakokrat pripeljati na volišče. Željno je pričakoval lepega božičnega zvonjenja — zdaj se pa veseli še lepše godbe v nebesih.

Predvolitveni glasovi iz St. Ilje v Slov. gor. Pridno se pripravljamo na volitve. Bili smo vedno dobri Slovenci, in tako bomo tudi dne 8. februarja slovensko volili, volili našo staro SLS, vrgli bomo krogle v 1. skrinjico. Nikdar nismo bili nemškutarji, pa tudi nočemo biti Srbuni. Našemu Zebotu se imamo za mnoge reči zahvaliti. Novo cesto čez Selnico, ki nam bo prinesla toliko gospodarskih koristi, je on izposloval. Da smemo na mline in žage v Avstrijo voziti, je njegovo delo. Ponosni smo na našega rojaka. Nekateri sicer pravijo, da ne bodo šli volit, češ, saj naši poslanci nič ne napravijo. Mislite, ljudje božji, če ne bote šli volit, da bo potem boljše? Potem še nas bodo imeli velesrbi v oblasti. Naši poslanci so veliko hudega za branili. Če ne bote šli volit, bodo zmagali velesrbi in bodo napravili z nami, kar napravi pajek z muho. Pamet, pamet! Radiča pa tudi ne bomo volili, ker smo Slovenci, ne pa Hrvatje. Pašič je velesrb, Radič pa velehrvat. Pašič nas hoče posrbiti, Radič pa pohrvatiti. Slovenci pa držimo skupaj. Radič je kriv, da je morala naša poštena vlada odstopiti. Proč z Radičem!

Star loterist umrl. V St. Ilju v Slov. gor. umrl daleč na okoli znani Janez Gamzer. Mož je bil po poklicu »svinjerink«, to se pravi, hodil je po mariborskem okraju ringlat svinje v gobec. To je namreč sredstvo, da svinje z gobcem ne morejo delati škode v hlevu in na paši. Gamzer je bil v svojem redkem rokodelstvu tako spreten, da mu je skoro vsak prašič sam ponudil gobec, na katerega mu je zadrnil zanjko. Mož je vso svojo dedščino in zaslužek zastavil v loterijo. Umrl je kot velik revež. N. v m. p!

Župnija Mala Nedelja je dobila novega župnika v osebi dosedanjega provizorja č. g. Franca Ostrž. Inštalacija se vrši pri Mali Nedelji dne 1. januarja 1925.

Nekaj o razmerah v Apački kotlini. Nahajamo se pred volitvami. Večina naših sodržavljanov je nemške narodnosti in nekaj imamo tudi nemškutarjev žalibog. Število zavednih Slovencev raste ter upamo, da se bodo razmere za nekaj let temeljito izpreobrile v našo korist. Nemci so pri zadnjih vsi volili g. Schauerja. Sedaj pa bo, kakor se sliši, izgubil mogoče polovico ali pa še več glasov. Precej Nemcev bo volilo Radiča. Časnikar Bende se trudi za mandat in obljublja dosti ter pridno lovi kaline na limanice. Tudi bivši radikal, naš preč. g. župnik dr. Potzinger je baje navdušen za Radičevo republiko. Župane imajo gospodari, pač pa radi ljudstvo z brezmiselnimi in napačnimi govornicami norijo. Slovence zastopajo in sodelujejo. Nujno potrebne bi bile volitve tudi v krajne svarske svete in okrajni zastop. Sedaj nam gospodarijo vsi mogoči in nemogoči gospodje iz nam tujih strank in celo narodnosti, nadalje nimajo ti gospodje po veliki večini potrebne izobrazbe in pojmov o njihovih nalogah. Če moramo mi plačevati visoke davke, občinske doklade 400% in še več, nadalje vse mogoče druge davščine, zakaj nimamo nobene pravice več za odločevati, kdo nam naj gospodari, ali ni to nasilje brez konca in kraja. V Konjščah imamo nekaj državnega posestva, tam še vedno gospodari nemški nacionalci ter že toliko razkrinkani gospod, slaboglasni petolizec A. P. Ali ni v celi Apački kotlini nobenega poštenega Slovenca, nesebičnega moža, ki bi nadzoroval to posestvo?! Taki možje so, samo naši oblastniki bi morali končno vendar le uvideti, da kozel ni dober vrtnar, malo narodne zavednosti bi seveda tudi ne škodilo, ampak le koristilo za dobro in pravično stvar. Mlinarji ter posestniki žag nas gulijo, kolikor le gre, ali ni tu nobene pomoči, da bi tudi zadovoljen kmet ter posestnik dobil lastnino pošteno nazaj, oziroma plačal pri žagah, kakor je prav. Imeli smo slabo leto, mlinarji pa dobro in tako živi in delaj, če moreš, seveda davki nas že občutno tlačijo, denarja ni, dolgovi vsepovsod dosti. Take so razmere pri nas. Drugič več!

Požari v Ljutomeru in okolici. Dne 26. t. m. zvečer je izbruhnil požar v Ljutomeru; začelo je goreti v hlevu posestnika in medicarja Riharda Rosse. Požarna bramba je nastopila takoj z gašenjem, toda posrečilo se ji je ogenj le omejiti na hlev, ki je popolnoma zgorel. S hlevom vred je zgorelo tudi več goved in en konj. Pri gašenju so pomagali požarni brambi tudi tržani in skupnemu nastopu se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil. — Na sveti večer je izbruhnil ogenj v Presiki v rudokopu g. Watzlaweka. Požar je uničil lesene naprave in stroje ter onemogočil za precej časa vsako delo v rudniku. Požar je najbrž kedo namenoma zanetil.

Odlikovanje zaslužnih gasilcev v Slovenjgradu. — Načelstvo našega Gasilnega društva je zaprosilo preko Jug. gas. zveze v Ljubljani g. ministra notranjih del za odlikovanje gasilcev Luka Pogorevčnika, kolarski mojster, Mirosłava Pruš, čevljarški mojster in Miha Pruš, čevljarški mojster vsi v Slovenjgradu. Na predlog ministra notranjih del jih je kralj Aleksander odlikoval za nad 40 letno pridno in vstrajno delovanje v gasilstvu z zlato kolajno.

Smrtna nesreča pri streljanju na sveti dan. Na Blatnem vrhu, župnije Jurklošter, je na sveti dan popoldne okoli dveh 18 letni mladenič Tomaž Poljšak z užigalno vrstico sprožil možnar. Naboj mu je preklal levo stran glave. Zavedel se ni več. Bil je še previden in je umrl okoli polnoči. Njegovi tovariši so ga svarili pred streljanjem, pa jih ni hotel poslušati.

Slavnostna otvoritev novega mosta pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah. V nedeljo, dne 21. decembra smo imeli tukaj lep dan. Ob 8. uri zjutraj se je vršila služba božja v župni cerkvi. Po sv. opravi se so ljudje začeli pomikati proti novozgrajenemu mostu čez Savinjo. Na mostu sta vihrali dve zastavi in slavolok z napisom na eni strani: »Gradbenemu odboru iz srca častitamo«, na drugi strani pa: »Vsem dobrotnikom mosta iskreno naj Bog plača.« Po nagovoru podpredsednika stavbenega odbora g. učitelja Majerja, ki se je zahvalil vsem dobrotnikom mosta, imenoma okrajnemu zastopu za velikodušen dar, nadalje občinam Sv. Krištof, Marija Gradec, Loka in Laško, hranilnicam v Laškem in Sv. Marjeti, parni žagi za brezplačno žaganje lesa in drugim dobrotnikom, ki so darovali v lesu, denarju ali pa z delom, je gospod župnik Trop blagoslovil most in potem v lepem govoru izrekel željo, da bi bil most pod varstvom božjim in omenil koristi, katere bodo od mosta imele cerkev, šola in sploh bližnja in daljna okolica. Župan Sluga se je v imenu vseh okoličanov zahvalil stavbenemu odboru za velik trud, ki ga je imel z zgradbo mostu, posebno še gospodu načelniku stavbenega odbora g. Kolkalju, kateri je dal spodbudo za zgradbo mosta, nadalje gospodu progovnemu mojstru Dvoršku in g. Gabršku iz Globokega, ki sta imela največjo skrb pri zgradbi mosta. Šmarjetski pevski zbor je zapel pesem: Naš prapor. Most je delo g. stavbenega mojstra Plečnika iz Logatca, ki ga toplo priporočamo. V stavbenem odboru so složno delovali pristaši naše in nasprotne stranke, vendar v lepi edinosti.

Novice od Sv. Lenarta nad Laškem. Dne 27. decembra smo imeli pri nas kar dva pogreba. Spremili smo k večnemu počitku Jakoba Polanc, bivšega posestnika v Žigonu. Dočakal je visoko starost 75 let. Bil je dober gospodar in skrben oče ter splošno priljubljen med župljani. Že kot onemogel starček je še pri zadnjih občinskih volitvah storil svojo dolžnost in glasoval za listo SLS v lep zgled drugim. Svetila mu večna luč. — Istega dne smo imeli drug pogreb, kakoršnega šentlenarčani ne pomnimo, namreč pogreb Jožefa Deželak iz Lok, ki je kot lovski paznik šel dne 10. grudnia na lov. Pri tem poslu je pa z nabito puško tako neprevidno ravnal, da se mu je ista sprožila in ga je strel zadel v desno roko. Pripeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je po amputaciji roke podlegel na sveti večer. Da je bil rajni priljubljen, je pričal njegov pogreb, katerega se je poleg nebrojnega občinstva od blizu in daleč udeležilo tudi lovsko tovarištvo iz Laškega, ter tamkajšnji moški pevski zbor. Zapušča ženo in sedem nepreskrbljenih otrok v starosti 3 do 15 let.

Božični pozdravi naših fantov vojakov. Vsem dekletom, fantom, prijateljem in znancom želijo slovenski fantje od 15. pešpolka v Sarajevu vesele božične praznike in srečno novo leto: Anton Ivanuša, pisar v štabu tega polka, iz Središča; Rudolf Klasinc iz Zlatolič pri Ptuj; Ignac Sitar iz Selj pri Ptuj; Franc Kumrič iz Orehove vasi pri Mariboru; Lovrenc Ciglar iz Podlehnik; vsi so zaposleni pri štabu tega polka. Alojz Prelog od Sv. Marjete niže Ptuja; Janez Kralj od Sv. Tomaža pri Ormožu; Stefan Pungračič iz Zavrča pri Ptuj; Rudolf Klančič iz Ribnice na Zohorju; Franc Božičko iz Spodnje Pristave pri Ptuj; vsi so kot kaplari v tem polku. — Vsem čitateljem in čitateljicam »Slovenskega Gospodarja« želi srečno in veselo novo leto inženjski podnarednik Josip Slekovec, 3. rektorska četa, III. AO, Skoplje, Makedonija.

Martin Ocvirk v Latkovi vasi se zahvaljuje Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ker mu je za pogoreli kozolec takoj in celo zavarovalno svoto izplačala. Kdor hoče biti prav in dobro zavarovan, naj se obrne na podružnico Vzajemne zavarovalnice, Celje, Breg 33.

Gospodarske vesti.

Praktikanti (vajenci) se sprejmejo dne 1. marca 1925 v drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo jezikovni in računski pouk, drugače delajo z drugimi učenci zavoda praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Zato dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1925-26 kot redni učenci; v slučaju

ubožnosti imajo potem tudi prednost pri podelitvi brezplačnih mest v zavodu in so ob zadovoljivem napredovanju oproščeni sprejemnega izpita. To je najboljša pripravljalnica za resne kmetske mladeniče z nezadostno predizobrazbo za vstop v I. letnik prihodnjega šolskega leta; bivši praktikanti so potem navadno najboljši redni učenci. Lastnoročno, na celo polo pisane in kolkovane prošnje (kolek 25 din.) za sprejem praktikantov je pošiljati direk-ciji drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru takoj ali najkasneje do 25. januarja 1925 s sledečimi prilogami: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo in 4. spričevalo o nravnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno. Vsi drugi pogoji za sprejem so razvidni iz tiskanega prospekta (uredbe s programom), katere tiškovina se pošlje zanimancem proti plačilu 5 din. v gotovini. Nje nabava se priporoča.

Zadnji tržni dan v starem letu. Velika razlika je bila med tem in med božičnim tržnim dnem v Mariboru. Na onem je prišlo 70, na ta pa 32 slaninarjev, na oni 7 s krompirjem in zelenjavo naloženih vozov na tega pa samo 1 voz na trg. To pot so slaninarji prodajali male ceneje in sicer so bile cene svinjskemu mesu 20 do 35, slanini 30 do 35 in drobu 15 do 20, pri domačih mesarjih pa so bile cene govedini 21.50 do 25, teletini 24 do 30 in svinjini 30, klobasam 28 do 60, drobu 8 do 20 D kg. Perutnine je bilo to pot tudi komaj 100 komadov. Cene so bile kokošom in piščancem 20 do 50, racam in gossem 60 do 100, puranom 100 do 125 D za komad. Domači zajcev ni bilo.

Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Cene so bile krompirju 11 D mernik (7 in pol kg), čebuli 3 do 6 D venec, zeljnatim glavam 2 do 5 D komad, kislemu zelju 4, kisli repi 2 D kg, jabolkam 3 D, hruškam 6 do 14, suhim slivam 12 do 14 D kg, bučnemu olju 30 do 33 D liter, surovemu maslu 48, kuhanemu 54 D kg, jajcam 2.50 do 3, limonam 1.50 do 2 D komad.

Lončena roba, katere je bilo tudi malo, se je prodajala po 0.50 do 20 D komad. Lesene robe ni bilo na trgu. Obisk tega tržnega dne je bil neznaten.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, dne 23. t. m. sta pripeljala dva kmeta samo dva voza sena in sta ga prodala, ker sta denar potrebovala po 70 dinarjev 100 kg; v soboto 27. t. m. pa so pripeljali en voz sena in 3 voze slame. Cena je bila senu 87.50, slami pa 70 dinarjev za 100 kg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 5 konj, 3 biki, 78 volov, 287 krav in 6 telet. Skupaj: 379 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 11.50 do 12.50 D, poldebili voli 11 do 11.50, plemenski voli 10 do 11 D, biki za klanje 10, klavne krave debele 10 do 11.50, plemenske krave 7.50 do 10, krave za klobasarje 5 do 7.25, molzne krave 9.50 do 10, breje krave 9.50 do 10, mlada živina 8 do 13, teleta 15 D.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 25 do 27.50 D, II. vrste 22 do 24. Meso od bikov, krav, telic 20 do 21.50. Telečje meso I. vrste 27 do 30, II. vrste 21 do 25. Svinjsko meso sveže 18.75 do 35 D.

Žitni trg. Radi praznikov je v prošlem tednu trgovina z žitom in poljskimi pridelki precej počivala in cene ne kažejo posebnih izprememb. Cene rastejo edino pšenici, ker so zaloge že precej izčrpane vsled velikega izvoza. Na spomlad nam grozi pomanjkanje pšenice, ter bomo zopet morali uvažati ameriškano moko. — Ostale žitne vrste so ostale precej nespremenjene, edino pri koruzi je opaziti padanje cen. Vzrok temu je padanje cen ameriški koruzi in slabo zanimanje inozemstva za to vrsto žita. Izvoz pa vkljub temu še traja, dasi je znatno manjši, kot pred prazniki. Fižol se ne izvažja, ker sta glavna odjemalca našega fižola Italija in Avstrija svoje zaloge že napolnila. Moki rastejo cene vspremdno s pšenico. Izvažja se v Francijo in na Dunaj. Cene so sedaj v trgovini na veliko, sledeče: Pšenica sremska in bačka 410 do 415 D, bosanska 385 do 390 D. Ječmen, bački 340 do 350 D. Oves, bački 300, makedonski 280 do 290 D. Koruza 185 do 192 D. Moka, nulerica 620 do 630 D za 100 kg.

Hmelj. XLIV. poročilo Hmelj. društva v Žalcu. — Žatec, ČSR., 18. decembra 1924. V tretjem tednu t. m. se je vzdrževalo povpraševanje po hmelju in cene so pred dvema dnevoma poskočile za 100 do 150 čK. Dnevno se je prodalo 100 do 200 stotov po 3000 do 3100, danes pa po 3100 do 3200 čK za 50 kg. Vkljub bližajočim se božičnim praznikom je razpoloženje na trgu izvanredno čvrsto in cene se dnevno dvigajo za nekaj kron. — »Saazer Hopf.- und Br. Ztg.«

Hmelj. XLV. poročilo Hmelj. društva v Žalcu. — Žatec, ČSR., 19. decembra 1924. Zadnje dni je bilo veliko povpraševanje po hmelju in cene so se skokoma dvigale na 3200 in 3300 čK za 50 kg. Glavni kupci se eksporterji in komisijonarji, kateri kupujejo zgolj v kritje potrebnih množin hmelja za tu- in inozemske velepivovarne. Ob uri, ko to pišemo, se plačuje za Ia od 3400 do 3500 čK za 50 kg, za Ila 3250 do 3300, za IIIa 3200 do 3250 čK za 50 kg. Konečno razpoloženje je izvanredno čvrsto, cene digujejo se. Ozek okvir, v katerem se pomikajo cene, dokazuje čvrstost hmeljskega trga. — Savez hmelj. društva.

Hmelj. XLVI. poročilo Hmeljarskega društva v Žalcu. Žatec, ČSR., 24. decembra 1924. Danes se plačuje za Ia od 3850 do 3900, za Ila od 3800 do 3850, za IIIa od 3750 do 3800 čK za 50 kg. Zaloge se zelo skrčujejo in tržni položaj je zelo krepak. Ker še ni kritja za mesec januar potrebnih množin, je upati še boljših cen. Vse čaka na 4000 čK. — Savez hmelj. društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 65 do 66 D, francoski frank 3.60 D, italijanska lira 2.85 D, čehoslovaška krona 2 D in 100 avstrijskih kron 10 para. V Curihu znaša vrednost dinarja 7.80 centimov.

Kolektivni oglasnik: Ivo Sušnik, Oglasni zavod, Maribor, Gosposka ulica 36

Veselo in srečno Novo leto!

želijo vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, znancem in prijateljem sledeče tvrdke:

FRANJO FERK,
sedlar in lakirnik, Maribor, Jugoslovanski trg 3

FRANJO LAH,
trgovina z manufakturnim blagom
Maribor, Gosposka ulica 17.

Damski modni atelje
MINA ŠUNKO-MROSEK,
Maribor, Wildenrainerjeva ulica 8 II.

Z. TONEJC,
trgovina vinarских potrebščin in umetnih
gnojil.
Maribor, Aleksandrova cesta 35.

KAREL JANČIČ,
manufakturna trgovina,
Maribor, Aleksandrova cesta 11.

TEMERL in KOVAČIČ,
Maribor, Stolna ulica 5,
predtisk, vezivo, izdelovanje perila.

JOS. ULLAGA nasl. J. SZINICZ,
manufakturna trgovina,
Maribor, Aleksandrova cesta 21.

GUSTAV BERNHARD,
trgovina s steklom in porcelanom,
Maribor, Aleksandrova cesta 17.

POŽAR ANTON,
trgovina z mešanim blagom
Maribor, Gosposka ulica 4.

JAKOB ŽAGER,
Maribor, Šolska ulica 4,
gornji deli čevljev, vse čevljarske potrebščine.

LOVRO TOMAŽIČ,
kotlar
Maribor, Sodna ulica 24.

GUMZEJ JOSIP,
sodar
Maribor, Vojašniška ulica 7.

JULIUS CRIPA,
Trgovina z delikatesami in z vinom
Maribor, Slovenska ulica 3.

MEDIČ — ZANKL,
tovarna olja, lakov in barv, družba z o. z.,
podružnica Maribor, Gosposka ulica.

IVAN BENKO,
Gostilna pri »Ipavcu«
Maribor, Koroška cesta 47,

JOSIP FRIC,
skladišče čevljev, čevljarske in sedlarske
potrebščine.
Maribor, Glavni trg 18.

ČUTIČ MARKO,
kotlarstvo
Maribor, Slovenska ulica 18.

FELIKS SKRABL,
manufakturna trgovina,
Maribor, Gosposka ulica 11.

IHL in KUHAR,
modna in manufakturna trgovina
MARIBOR, Aleksandrova cesta 9.

F. BINDER,
zlatar in graver,
Maribor, Orožnova ulica 6.

JOSIP PIRICH,
Maribor, Aleksandrova cesta 21,
usnjarna, specialiteta: sprejemanje surovih kož
v izdelavo.

ADALBERT GUSEL,
žganjarna in izdelovanje likerjev,
Maribor, Koroška cesta 18.

JOSIP STERNAD,
puškar,
Maribor, Aleksandrova cesta 18.

GUSTAV PHILIPP,
I. specialni atelje za črkoslikarstvo
Maribor, Vetrinjska ulica 11.

SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI,
Maribor, Šolska ulica 2.

RESTAVRACIJA PUNTIGAM,
Maribor, Mlinska ulica 23.

Zaloga pohištva in preprog
KAROL PREIS,
Maribor, Gosposka ulica 20.

HOTEL PRI ZAMORCU,
Maribor, Gosposka ulica.

LJUDEVIT UHLER,
trgovina z delikatesami,
Maribor, Glavni trg.

BETKA LEŠNIK,
Maribor, Gosposka ulica 14,
dežniki, solčniki, palice.

PAVEL HERIČKO,
pečar in lončar,
Maribor, Tattenbachova ulica 6.

MASTEK FRAN,
trgovina z manufakturnim blagom
Maribor, Glavni trg 16.

RICHARD TAUTZ,
brivni salon,
Maribor, Gosposka ulica 24.

RUPERT JEGLITSCH,
železnina,
Maribor, Gosposka ulica 11.

ZOTTER RAJKO,
krojaški atelje
Maribor, Dravska ulica 10.

I. mariborska strojna pletarna
IVO BARTA,
Maribor, Orožnova ulica 6.

KAVARNA MESTNI PARK,
Maribor.

HÖFER JOSIP,
trgovina z muzikalijami in godbenimi instrumenti.
Maribor, Šolska ulica 2.

FRANC KOWEINDL,
elektromehanična delavnica
Maribor, Vodnikov trg 3.

JAKOB KELC,
krojaši atelje za gospode in dame-vojaški krojač,
Maribor, Stolna ulica 5.

Srečno in veselo Novo leto!

želijo vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, znancem in prijateljem sledeče tvrdke:

FRANC MIKL,
čevljarški mojster in trgovina z usnjem,
Maribor, Koroška cesta 9.

FRANC STIKLER,
Restavracija Glavni kolodvor Maribor.

Mednarodno odpremništvo
STEVO TONČIČ,
Maribor, Aleksandrova cesta 44.

RESTAVRACIJA ANDERLE,
Maribor, Koroška cesta 3.

KOREN ANDREJ,
mizarški mojster,
Maribor, Vojašniška ulica 3.

HOTEL IN RESTAVRACIJA KOSOVO
Maribor, Grajski trg 1

DRAGOTIN ČUTIČEVA VDOVA,
puškarna
Maribor, Slovenska ulica 18.

F. STARČIČ,
Maribor, Vetrinjska ulica 15,
manufaktura in špecerija.

A. REČNIK,
obl. konc. elektrotehnično podjetje
Maribor, Pobreška cesta 6.

SREČKO PIHLER,
manufaktura
Maribor, Gosposka ulica 5.

«AŽBE»

umetniško tiskarski zavod za umetniške in krajevne
razglednice, svete podobice, diplome, etikete in
reklamo.
Maribor, Koroška cesta 39.

PERHAVEC & VALJAK,
tovarna za izdelovanje likerjev, dez. vin in sirupov,
Maribor.

JOSIP KIRBIŠ,
mesar,
Maribor, Vetrinjska ulica 4.

K. PISANEC in drug,
pekarna
Maribor, Koroška cesta 11.

ADOLF GÖTZL,
Oblastv. autoriziran civilni geometer, nadgeometer
Maribor, Aleksandrova cesta 63.

MAKS DURJAVA in drug,
Maribor.

ŠKERBEC & GASPARI,
trgovina z mešanim blagom in dež. pridelki
Maribor, Aleksandrova cesta 19.

INŽ. J. & H. BÜHL,
Maribor,
Motherjeva ulica 15.

JOSIP MISLEJ,
pekarna
Maribor, Koroška cesta 21.

FRANC KORMANN,
galanterija, pletenina, igrače in drobnine
na veliko — na drobno
Maribor, Gosposka ulica 3.

A. VYDRA in drug,
zastopstvo pralnega aparata »Reformator«
Maribor, Orožnova ulica 11.

M. FELDIN,
manufakturna trgovina
Maribor, Grajski trg.

FRANJO MAJER,
manufakturna trgovina,
Glavni trg 9.

IVAN BEZJAK,
sedlar,
Cvetlična ulica 33.

ANTON POŠ,
manufakturna trgovina,
Aleksandrova cesta.

SENEKOVIČ JAKOB,
slikar, pleskar,
Maribor, Vojašniška ulica 6.

FRANC ZEMLJIČ,
gostilna »Pri črnem orku«,
Maribor, Grajski trg.

F. KNEZER,
Slovenska ulica 5.
Aleksandrova cesta 32.

IVAN KVAS,
Delavnica: Meljska cesta 74.
Prodajalna: Aleksandrova cesta 32.

:: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ::

MALA OZNANILA.

Išče se samska oseba, koja ima veselje do cerkovniškega opravila ter je vajena tudi go spodarskega dela, najraje starejšo osebo poštenih in krščanskih nazorov; plača po dogovoru, nastop 1. januarja 1925. Naslov v upravnistvu. 1576

Viničarja iščem za vinograd v bližini Poljčan. Ponudbe z navedbo pogojev na upravnistvo »Slov. Gospodarja«. 1601 2-1

Iščeta se pošten hlapec in dekla za župnišče blizu Trbovelj pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravnistvu. 1605

Močno 15 letno dekle, z dvema razredoma meščanske šole želi vstopiti v dobro katoliško hišo kot trgovska učenka. Naslov v upravnistvu. 1619

Lep fant v petem letu se ada takoj odlični in premožni družini s pogojem dobre vzgoje. Naslov v upravnistvu. 1600

Učenec se išče iz dobre poštene hiše za medičarsko in svečarsko obrt, ki ima veselje do obrti in ni čez 16 let star. Fran Cvilak, medar in voščar v Slov. Bistrici. 1565 3

Sodarske pomočnike sprejme pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kolezijska ulica 18. 1562 4

Išče se do novega leta zvesta služkinja v mesto, ki zna priprosto kuhati, sobe pospravljati, par svinj krmiti in nekaj vrta opravljati. Plača dobra. Ponudbe na upravnistvo. 1582 2-1

Hlapec in deklo za polska dela, stara 20 do 40 let rabim takoj proti mesečni plači 250 D. Radi poštenosti se zahteva po trdilo zadnjega gospodarja ali župnega urada. Ponudbe na Valetin Babnik, posestnik, Zgoranja Šiška 32 pri Ljubljani. 1611

Išče se viničar. Prvovrstne moči naj pošljejo ponudbe s pričevali v prepisu (ki se ne vračajo) ali se naj osebno predstavijo pri posestvu »Poznanovec« postja Zlatar na Hrvatskem. 1589 2-1

Učenca iz boljše hiše, kateri je obiskoval meščansko šolo — ali končal z dobrim uspehom ljudsko in ima veselje do železnine sprejme trgovina z železnino Anton Brenčič v Ptuj. 1580

Trgovci-potniki za razpečavanje štamplik se iščejo povsod. F. Zinauer, Maribor, Aleksandrova cesta 43, ceniki zastoj. 1584 2-1

Posestvo z gostilno, trgovino, tobačno trafiko, v sredini industrijskega podjetja, zelo sposobno za lesotrzca, se po cenji proda ali zamenja s posestvom z gozdom in žago ali kovačijo z vodno silo. Naslov v upravi. 1597

Kupim manjše posestvo v višini 600 do 1000 m. Ponudbe na upravo pod Lepa lega. 1624

Kdor hoče kupiti kako veliko ali malo posestvo, mlin, žago, gostilno ali trgovino, naj se oglasi pri Josipu Grošlu, Slivnica pri Mariboru. 1631

Trgovska hiša na deželi v maribo. okraju, enonadstropna, novodobna, v dobrem stanju ob okrajni cesti poleg cerkve in šole, gospodarsko poslopje, skladišče, vrt, 2 orala travnika se radi selitve proda. V hiši je dobro uvedena trgovina z mešanim blagom, posni in telefonski urad, tri lepa stanovanja, od katerih je eno s 3 sobami, kuhinjo takoj na razpolago. Tudi trgovina se z blagom vred proda po ugodnih plačilnih pogojih. — Ponudbe na upravo lista pod Trgovska hiša 1875. 1585 2-1

Proda se hiša v Mariboru na jako prometnem prostoru, pripravna za trgovino ali gostilno. — Tudi hiša in posestvo na Teznu, 5 oralov polja, pripravno za vsako industrijo. Vpraša se v Studencih. Na obrežju 79. 1615

Proda se posestvo s poslopji ob glavni cesti, primernimi za obrt in blizu 8 oralov zemlje, zelo po ceni. Vpraša se pri J. Divjak, Zg. Velka 147, pošta Marija Snežna. 1587 3-1

Dobičkanosno posestvo, ki obsega 24 oralov, hiša, gospodarsko poslopje, mlin na stalni vodi, vse zidano, 13 oralov gozda, bukov, borov, smrekov, kostanjev les, dva vinograda, ostalo njive, travniki, se radi preselitve tudi z inventarjem ugodno proda. Naslov v upravnistvu. 1592 3-1

Proda se posestvo z inventarjem, 25 oralov: 1 oral vinograda, 4 orali njiv, 7 oralov kostanjevega gozda, 6 oralov bukovega gozda, 6 oralov travnikov, hiša s poslopjem nova. Cena 160.000 dinarjev. Več se izve: Sv. Lovrenc na Dravi polju št. 23. 1575

Sadno drevje in trsje, vrste Bobovec, Mašancgar itd., se spomladi zopet dobi pri Dolinšek, St. Pavel v Sav. dolini. Vpraša se 1613 4-1

Potovalci, ki zdaj obiskujejo vse trgovce v Jugoslaviji, lahko ob enem prodajajo dobrih dobov blago brez konkurence. Nobenih vzorcev. Samo naročilni listi. Ponudbe na: Köller, Samenhandlung, Graz. 1588 2-1

Cepljene trte, drevesa in sadne divjake ter vkoreninjene ameriške rozge (divjake) prodaja I. trsničarska zadruga v Sloveniji pošta Juršinci pri Ptuj. Ceniki na razpolago. Ne zamudite pravočasno naročiti. 1607 3-1

Zenitbena ponudba. Fant, ki biva v tujini in nima priložnosti spoznati primerne neveste sloveskega rodu, 28 let star, s prihranki 80.000 kron, doma iz Stajerskega, se želi seznaniti z gospodično, staro 20 do 28 let, ki bi imela srednje posestvo. Prednost imata okolici Maribor in Ptuj. Odgovor bo le na resna pisma s sliko. Naslov: Anton Skacardovnik, Schlafhaus II., Kreutzwald-Moselle, France. 1586

Dobro boste hodili!

Stuttnerjevih čevlji! Čevlji tvrdke Suttner je nenadomestljive trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem poceni! Skrbno izdelan iz izbranega dobrega usnja! Ime Suttner je garancija za dobroto in solidnost! Tudi polučevlje in sandale, enako tudi bogato izbire srajc, naramnic, športnih kap, Vam nudi bogato ilustrirani cenik, v katerem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, kresila, verižice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

Waterem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, kresila, verižice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

RAZPOŠILJALNICO H. SUTTNER
V LJUBLJANI št. 992, Slovenija.

Pri tej priliki se lahko se lahko naroče Fellerjeva Elsa-mila v 5 vrstah: Lilično-mlečno, glicerino, boraksovo, katranovo in milo za britje.

Primarij

dr. Mirko Černič,

specijalist za kirurgijo v Mariboru,

se je preselil in ordinira od 14. do 16. ure.

Trg Svobode 6, I. nadst. Telefon 358.
(Nasproti Grajske kleti.)

Vsem kmetom in lesnim trgovcem v vednost.

Z novim letom začnem trgovati s samim žlahtnim, okroglim ali tudi rezanim lesom, ter bom kupoval po najvišji ceni orehov, črešnjev, javorov, hruškov, jeseinov in lipov les, okrogel les mora biti od 30 cm naprej debel od 2 metra naprej dolg, zdrav, raven in z malimi grečami. Kmetje, lesni trgovci, ponudite tak les od kv. metra franko nalagalne postaje na

Korošec Dragotin, Rečica ob Paki.

Državni in privatni nameščenci, pozor!

Manufakture in konfekcije, vezenine, pletenine i. t. d. kakor moške in ženske obleke po meri iz lastne prvovrstne krojačnice ter premog in drva dobite proti ugodnemu odplačevanju le pri trdkih,

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

Maribor, Vojašniška ul. 2, pisarna Gregorčičeva ul. 1

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica)

Preporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** do največjega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Velik gozd

Največ bukve, ca 6 km od postaje, cel ali parceliran, kakor tudi malo posestvo 10 oralov, 10 minut od postaje, je na prodaj. Ponudbe na upravo lista pod Gotovina.

1555 3

Skropite sadno drevje z

„LOHSOLOM“

Najzanesljivejše sredstvo za zatiranje vseh škodljivcev in bolezni sadnega drevja itd.

Poplača se stotero!

Podučno navodilo razpošilja brezplačno:

Ljublj. komerc. družba, Ljubljana, Bleiweisova 18.

lamens, oljnatih semen — Nakup deželnih pridelkov

L. BREZOVNIK,

trgovina mešanega blaga

Glavni trg **Vojnik** Glavni trg

Ustanovljena 1897.

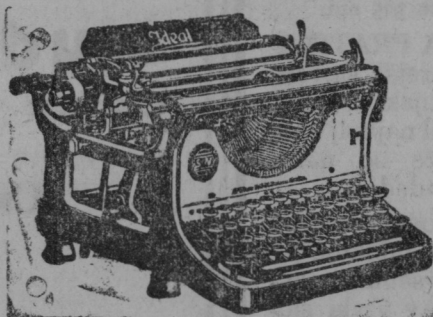
Preporoča svojo bogato zalogo manufakture, svilenih robcev, svile za predpasnike, volno za moške in ženske itd. železnino, steklo, specerijsko in kolo-nijalno blago. — Postrežba solidna, blago prvovrstno, cene zmerni!

Nakup jaje

Nakup mleka

se dobí v vseh
špecerijskih prodajalnah.

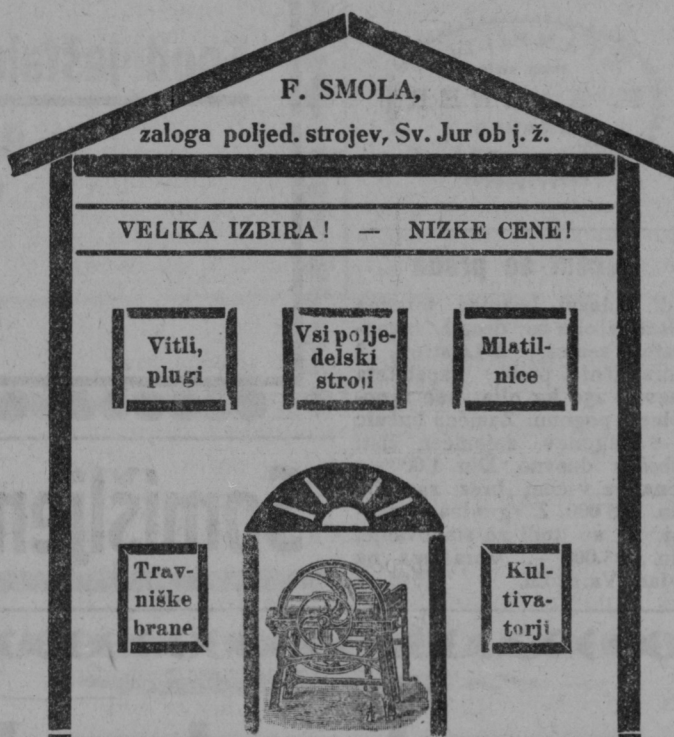
Najboljše pisalne stroje

dobavi tudi na mesečne obroke proti jamstvu

THE REX CO.,

Predal 76. LJUBLJANA. Predal 76.

Zahtevajte prospekt in poudbe!

F. SMOLA,

zaloga poljed. strojev, Sv. Jur ob j. ž.

VELIKA IZBIRA! — NIZKE CENE!

Vitli,
plugi

Vsi polje-
delski
stroji

Mlatil-
nice

Trav-
niške
brane

Kul-
tiva-
torji

Dr. Fran Svetina,

zdravnik,

v Sv. Juriju ob južni žel., se je preselil in ordinira odslej v hiši št. 87 v bližini kolodvora.

Štampilje

iz kavčuka izdeluje

F. ZINAUER,

Maribor, Aleksandrova 43

Ko bi mogli osebno z Vami govoriti,

bi Vam lahko razjasnili, kako slabo storite, ako pri izbiranju mila niste oprezni in koliko škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnjaško izkušeno MILO LEPOTE IN ZDRAVJA, tedaj poizkusite eno od 5 vrst FELLERJEVEGA ELSA-MILA V OBLIKI STEKLENIC. Elsa-lilijino mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo štedljiva, izvrstno se peni, osvežuje in ohrani kožo zdravo in lepo. Ta mila so najboljše in najfinejše kar se v milu sploh more dati!

ZA POIZKUSNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic s zavojnino in poštino 52 din., toda le tedaj, če se denar pošlje vnaprej, ker je poština po povzetju za 10 din. višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar,
V Stubici Donji, Elsatrg 341, Hrvatska.

!! Za ženske in otroke !!

Velika izbira pletenih jopic, bluz, oprsnikov, jumperjev, robcev, kostumov, perlerin, kopic, celih oblek, sviterjev, dokolenic i. t. d., vse lastnega izdelka in po zelo nizkih cenah. Vsa naročila po meri se izvršijo točno po želji

lastni pletarni

Marije Vezjak

Maribor, Vetrinjska ulica 17.

Bluze se vežejo od 50—80 D.

Saj ni nobena umetnost,

si po ceni dobaviti obleko, idi samo v KONJICE, tam dobiš pri trdkih

MARTIN SUMER

veliko izbiro vsakovrstnega blaga po jako ugodnih cenah.

Mišinska volnena in svilena sita. Kupujem deželne pridelke. — Zamenjam bučnice in orehe za olje.

DENAR

si prihranite, ako kupite manufakturno blago

v Celju „Pri solncu“

Stalno ogromna zaloga vsakovrstnega svežega blaga, kakor: sukno za moške, volneno za ženske, hlačevino, tiskovino, baržun, barhent, belo platno, rujavo platno, nogavice, pavoja, vsakovrstno moško ter žensko perilo, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči, cefir in pisane platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati! Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofenik

Glavni trg 9 Celje Glavni trg 9

Postrežba točna!

Mera obilna!

Somišljeniki inserirajte!

Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin
in sirupov.

Perhavec & Valjak

Maribor, Meljska cesta 3

prilagojena predvsem svojo veliko zalogo najzbožnejšega
Vermouth-vina, od najslavitejših zdravnikov kot splošno in
najučinkovitejše sredstvo proti različnim bolestim ter zlasti
rakonvalescentom in slabotnim priporočena. Poleg tega
se dobijo in so vsak čas na razpolago najrazličnejši likerji,
rum, konjak in slivovka, vse najboljše kvalitete.

Zahtevajte cenike! 1393 11—1

15% popusta. Najlepše darilo za Božič in Novo leto.

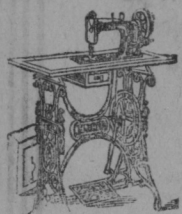
ELEKTROTEHNIČNO IN MEHANIČNO PODJETJE

DRAGO GAMS

Celje—Gaberje 91.

Telefon št. 26. — Brzjavni naslov: Gams Celje. —
Poštni predal št. 31.

Avto-bencin, olje, mast itd. na zalogi. — Naprava in
popravilo vseh vrst elektrotehničnih inštalacij. Poprav-
lja vse v mehanično stroko spadajoče predmete, na pr.
kolesa, motorje, avtomobile, šivalne, pisalne in vse osta-
le stroje. — Prodaja elektrotehnične in meh. predmete,
na pr. elektromotorje, žarnice, kolesa, motorje, šivalne
stroje, otročje vozičke, gumije vseh vrst kakor posa-
mezne dele meh. predmetov po naj nižji ceni. Proračuni
in projekti brezplačno, istotako strokovni nasveti.

Original »Mundlos«, »Gritzner«,
»Junker«, »Heud«, »Ruh«, »Neu«,
Jamčim 10 do 15 let.
Na debelo! — — — Na drobno!

Original »Styria«, »Dürkopp«,
Zastopstvo »Styria«, »Alba«, iz
Italije, »JPAG« iz Puchove tovar.

Do 15. januarja 1925 15% popusta.

Trgovina z manufakturo in špecerijo

IVAN SEVER.

VELENJE.

Le zadovoljnost k pravi sreči vodi!
Zapomni si, nevesta, to resnico,
in preden sežeš ženinu v desnico,
previdna pri nakupu bale bodi!

Blago po nizki ceni, zadnji modi,
prodaja na deželo, za Velenje
nasproti pošte v bivši dr. Skubčevi
trgovci IVAN SEVER, znan povsod!

A to se tiče tudi tebe mati,
in tebe žena, ženin, fant, deklina,
trgovci, ki kupuješ mnogo hkrati
štofa, hlačevine, druka, platna in drugo!

»Sem zadovoljen z blagom!« vsak poroča
in zadovoljnost ključ je do sreče.

Večjo količino gabrovega, ja-
vorjevega, orehovega, lipovega,
hrastovega, jesenovega in bu-
kovega okroglega lesa se proti
takošnemu plačilu stalno ku-
puje. Ponudbe na trdiko Vinko
Krstan. Maribor, Maistrova ul. 13.
Istotam se išče za stalno celo-
letno dobavo smrekove, jelkove
borove in mecesnove deske I.
in II. vrste v vsaki množini,
naravnost od producentov in
posestnikov žag, kateri bi po
meri žagali. 1535 6

Suhe gobe, brinjevo olje in fi-
žol kupuje po najvišjih dnevnih
cenah ter prosi za povzrojene
ponudbe trdika Fr. Širc, Kranj

Sadno drevje, večjo množino
najbolj priporočljivih vrst in
cepljeno traje prvovrstno, kakor
laški rizling, silvanec, peček,
žlahtnino in izabela, cepljeno
na Goethe 9 in Rip. Port. Cene
zmerni! Zahtevajte ponudbe!
Drevesnica in tiskarna I. K. Gra-
dišnik, št. Janž pri Velenju.

Izšla je

Blaznikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1925,
ki ima 365 dni.

'VELIKA PRATIKA'
je najstarejši sloven-
ski kmetijski koledar,
koji je bil najbolj vpo-
števani že od naših
pradedov.

Tudi letošnja obširna
izdaja se odlikuje po
bogati vsebini, zato
pride prav vsaki slo-
venski rodbini.

Dobi se v vseh trgo-
vinah po Sloveniji in
stane 5 D. Kjer bi jo
ne bilo dobiti, naj se
naroči po dopisnici
pri

J. Blaznika nasl.
tiskarna in litografski
zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Pocenl se prda

radi bolezn lastnika tovarna
bučnega olja in drugih razno-
vrstnih semenj, s 14 stroji, 2
hidravlični preši, kapaciteta
dnevno 250 kg olja, vse v po-
polnem pogonu. Zamena bučnic
6—8 vagonov, zajamčen čisti
dobiček dnevno Din. 1.000.—.
Cena je vsemu brez zgradbe
Din. 125.000. Z »gradbami sku-
paj, ki so tudi za stanovanje,
Din. 325.000.—. Vprašanja na
Batan, Varaždin! 1578 2

Darujte za volilni sklad!

!! V boj za srečo !!

Večje posestvo z hišama, ki ju kaže slika, za Din. 100.—

dobi lustnik naše srečke, katero bo zadel žreb.

Cela srečka Din. 100.—

Četrtninska srečka D 25.—. Desetinska srečka D 10.—.

Pri četrtninskih srečkah igrajo štiri, pri desetinskih deset oseb na eno številko. Zadene žreb četrtninsko ali desetinsko srečko, vrši se med štirimi oziroma desetimi posetniki dobitka ponovno žrebanje, ako se isti v teku 14 dni med sabo z dobitkom ne spravijo. Izžrebanih števil 2.000.
Dan žrebanja se naznani po časopisih, takoj ko bodo srečke razprodane.
Srečke razpošilja »Prostovoljno gasilno društvo« v Strnišču pri Ptuj, proti naprej vpošiljatelj plača za srečko ter Din. 3.— za priporočeno pošiljatev. — Iščejo se povsod prodajalci srečk.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

(registrovani zadrugi z neomejeno zavezo)

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje
obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica.

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještalerski ljudski posojilnici r. z. n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste.

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek, računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.